

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 179 (XXIII) — Nr. 593

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 23 august 2011

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 739 din 2 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.....	2–3
Decizia nr. 740 din 2 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.....	4–5
Decizia nr. 746 din 2 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.....	5–9
Decizia nr. 747 din 2 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) teza a doua și art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și ale art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.....	9–12
Decizia nr. 748 din 2 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și ale art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.....	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 739**

din 2 iunie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată de Nicolae Bobâlcă, Sorin Iacob Butilcă, Georgică Cristinel Dimian, Cezar Octavian Românu și Ioana Țunea în Dosarul nr. 5.118/290/2009 al Judecătoriei Reșița.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 2 martie 2010, **Judecătoria Reșița a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar**, excepție ridicată de Nicolae Bobâlcă, Sorin Iacob Butilcă, Georgică Cristinel Dimian, Cezar Octavian Românu și Ioana Țunea în Dosarul nr. 5.118/290/2009 al Judecătoriei Reșița, într-o cauză având ca obiect soluționarea contestației la executare formulată de Casa de Asigurări de Sănătate Caraș-Severin.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, ale art. 44 — *Dreptul de proprietate privată* și ale art. 47 — *Nivelul de trai*.

Cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 16 din Constituție, se susține că funcționarilor publici și angajaților din sectorul privat, categorii aflate în condiții egale, li se aplică regimuri juridice diferite, în speță cel reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 și, respectiv, dispozițiile Codului de procedură civilă, fapt ce constituie o discriminare.

Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, se arată că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, statul, în calitate de debitor, și-a creat o situație favorabilă prin care împiedică creditorii să își execute silit titlurile

executorii obținute, fapt ce încalcă principiul liberului acces la justiție.

Autorii excepției susțin, de asemenea, că neachitarea la timp a drepturilor salariale afectează nivelul de trai al titularilor acestor drepturi, fapt ce încalcă prevederile constituționale ale art. 47. Totodată, se apreciază că stabilirea termenului de 3 ani pentru executarea titlurilor executorii nu reprezintă o garanție certă a recuperării acestor creanțe, motiv pentru care sunt încălcate dispozițiile art. 44 din Constituție referitoare la garantarea creanțelor.

Judecătoria Reșița apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, arătând că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât împiedică executarea în termen rezonabil a unor hotărâri judecătorești rămase definitive în anul 2008, care ar fi urmat să fie executate în condițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 sau ale art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 22/2002, în termen de 30 de zile de la data rămânerii lor irevocabile, respectiv de 6 luni de la data la care debitorul a primit somația de plată comunicată de organul competent de executare, la cererea creditorului.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 18 iunie 2009.

În opinia autorilor excepției, textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, ale art. 44 — *Dreptul de proprietate privată* și ale art. 47 — *Nivelul de trai*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

1. Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 16, Curtea constată că nu se poate reține existența niciunei discriminări între debitori, în sensul că statul ca debitor și-ar aroga mai multe drepturi decât debitorii persoane de drept privat în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere (în acest sens, a se vedea hotărârile pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, 1968, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, 1979, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, 1984, paragrafele 35, 38, 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, 1985, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, 1996, paragraful 42, *Larkos împotriva Cipru*, 1999, paragraful 29, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, 2004, paragraful 24). Totodată, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, statele beneficiază de o anumită marjă de apreciere în a decide dacă și în ce măsură diferențele între diversele situații similare justifică un tratament juridic diferit, iar scopul acestei marje variază în funcție de anumite circumstanțe, de domeniu și de context (în acest sens, a se vedea hotărârile pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, 1968, paragraful 10, *Gaygusuz împotriva Austriei*, 1996, paragraful 42, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, 2004, paragraful 24).

Or, în cauza de față, măsura contestată urmărește un scop legitim — asigurarea stabilității economice a țării — și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere — executarea eşalonată a hotărârilor judecătorești în cauză. Astfel, situația particulară ivită și motivată prin existența unei situații extraordinare este una care reclamă o diferență evidentă de tratament juridic.

2. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea reține că „procesul civil parcurge două faze: judecata și executarea silită, aceasta din urmă intervenind în cazul hotărârilor susceptibile de a fi puse în executare cu ajutorul forței de constrângere a statului sau a altor titluri executorii, în măsura în care debitorul nu își execută de bunăvoie obligația” (a se vedea Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 17 aprilie 2009).

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 este un act normativ ce vizează faza executării hotărârilor judecătorești,

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată de Nicolae Bobâlcă, Sorin Iacob Butilcă, Georgică Cristinel Dimian, Cezar Octavian Românu și Ioana Țunea în Dosarul nr. 5.118/290/2009 al Judecătoriei Reșița.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 iunie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

AUGUSTIN ZEGREAN

constituind o măsură de natură să întărească finalitatea procesului judiciar, în sensul că reprezintă un prim pas important al debitorului de a-și executa creanța. Faptul că acesta își execută creanța într-o perioadă de 3 ani nu reprezintă o durată excesivă a executării unei hotărâri judecătorești, datorită caracterului sistemic al problemelor apărute în legătură cu executarea titlurilor executorii ale personalului bugetar.

De altfel, chiar și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, soluționând Cererea nr. 60.858/00 și pronunțând Decizia de admisibilitate din 17 septembrie 2002 în Cauza *Vasyl Petrovych Krapivnytskyi împotriva Ucrainei*, a apreciat că un termen de 2 ani și 7 luni de executare a unei hotărâri judecătorești nu este excesiv în condițiile concrete ale cauzei, respectiv lipsa vădită de fonduri a unității militare debitoare. Totodată, în Hotărârea pronunțată în Cauza *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 35, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că o autoritate statală nu ar putea să invoce lipsa de lichidități pentru a justifica refuzul de a executa o condamnare. Or, în cauza de față, Guvernul român nu numai că nu refuză executarea hotărârilor judecătorești, ci se obligă la plata eşalonată a sumelor prevăzute prin acestea. Executarea eşalonată a unor titluri executorii care au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno icto* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica modalitate posibilă de executare pe care Guvernul o poate aplica.

3. Prin Decizia nr. 206 din 4 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 13 mai 2010, Curtea a reținut că despăgubirea recunoscută printr-o decizie definitivă și executorie constituie un bun în sensul art. 1 din primul Protocolul adițional la Convenție; neexecutarea plății într-un termen rezonabil constituie deci o atingere a dreptului reclamantului la respectarea bunurilor, care nu poate fi justificată nici de lipsa de lichidități a statului (*Ambruosi împotriva Italiei*, 2000, paragrafele 28—34, *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 41). Curtea reține în jurisprudența sa că Guvernul, prin adoptarea ordonanței de urgență criticate, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora. Măsura criticată este mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit în sensul Convenției, fiind deci o aplicare a art. 44 alin. (2) din Constituție, în condițiile unei crize financiare accentuate.

4. Având în vedere argumentele expuse anterior, Curtea constată că textele criticate nu contravin nici dispozițiilor constituționale ale art. 47, măsurile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 neavând ca finalitate împiedicarea dezvoltării economice și reducerea nivelului protecției sociale.

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 740

din 2 iunie 2011

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute
în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului
din sectorul bugetar**

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată din oficiu de către Tribunalul Arad — Secția contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.163/108/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 29 iunie 2010, **Tribunalul Arad — Secția contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat, din oficiu, Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar**, excepție ridicată în Dosarul nr. 2.163/108/2010 într-o cauză având ca obiect plata unor drepturi salariale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) referitoare la accesul liber la justiție, ale art. 44 alin. (1) privind dreptul de proprietate privată și dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, se susține că nu se poate vorbi de proporționalitate între mijloacele folosite de statul român în executarea obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești și scopul menținerii echilibrului bugetar, declarat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009. În acest context, instanța arată că dreptul la un proces echitabil, în sensul prevederilor art. 21 din Constituție și al dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, presupune și punerea în executare a hotărârilor judecătorești într-un termen rezonabil, cu asigurarea participării statului la executarea acestor hotărâri, și nu împiedicarea de către stat a executării.

De asemenea, se apreciază că amânarea executării titlurilor de care dispun salariații din sistemul bugetar pe un termen atât de îndelungat încalcă dreptul de proprietate privată, reglementat la art. 44 din Constituție.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 18 iunie 2009, care are următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (1): „*Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2009, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:*

a) în anul 2012 se plătește 34% din valoarea titlului executoriu;

b) în anul 2013 se plătește 33% din valoarea titlului executoriu;

c) în anul 2014 se plătește 33% din valoarea titlului executoriu.”

Se susține că textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) referitoare la accesul liber la justiție, ale art. 44 alin. (1) privind dreptul de proprietate privată, precum și dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

1. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea reține că „procesul civil parcurge două faze: judecata și executarea silită, aceasta din urmă intervenind în cazul hotărârilor susceptibile de a fi puse în executare cu ajutorul forței de constrângere a statului sau a altor titluri executorii, în măsura în care debitorul nu își execută de bunăvoie obligația” (a se vedea Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 17 aprilie 2009).

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 este un act normativ ce vizează faza executării hotărârilor judecătorești, constituind o măsură de natură să întărească finalitatea procesului judiciar, în sensul că reprezintă un prim pas important al debitorului de a-și executa creanța. Faptul că acesta își

execută creanța într-o perioadă de 3 ani nu reprezintă o durată excesivă a executării unei hotărâri judecătorești, datorită caracterului sistemic al problemelor apărute în legătură cu executarea titlurilor executorii ale personalului bugetar.

De altfel, chiar și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, soluționând Cererea nr. 60.858/00 și pronunțând Decizia de admisibilitate din 17 septembrie 2002 în Cauza *Vasyl Petrovych Krapivnytskiy împotriva Ucrainei*, a apreciat că un termen de 2 ani și 7 luni de executare a unei hotărâri judecătorești nu este excesiv în condițiile concrete ale cauzei, respectiv lipsa vădită de fonduri a unității militare debitoare. Totodată, în Hotărârea pronunțată în Cauza *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 35, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că o autoritate statală nu ar putea să invoce lipsa de lichidități pentru a justifica refuzul de a executa o condamnare. Or, în cauza de față, Guvernul român nu numai că nu refuză executarea hotărârilor judecătorești, ci se obligă la plata eșalonată a sumelor prevăzute prin acestea. Executarea eșalonată a unor titluri executorii care au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno icto*

constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica modalitate posibilă de executare pe care Guvernul o poate aplica.

2. Prin Decizia nr. 206 din 4 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 13 mai 2010, Curtea a reținut că despăgubirea recunoscută printr-o decizie definitivă și executorie constituie un bun în sensul art. 1 din primul Protocolul adițional la Convenție; neexecutarea plății într-un termen rezonabil constituie deci o atingere a dreptului reclamantului la respectarea bunurilor, care nu poate fi justificată nici de lipsa de lichidități a statului (*Ambruosi împotriva Italiei*, 2000, paragrafele 28—34, *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 41). Guvernul, prin adoptarea ordonanței de urgență criticate, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora. Măsura criticată este mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit în sensul Convenției, fiind deci o aplicare a art. 44 alin. (2) din Constituție, în condițiile unei crize financiare accentuate.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată din oficiu de către Tribunalul Arad — Secția contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.163/108/2010.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 iunie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 746

din 2 iunie 2011

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri
executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar**

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată de către Sindicatul PRO A.S. din Timișoara în Dosarul nr. 14.560/325/2010 al Judecătorei Timișoara.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 4.159D/2010, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, excepție ridicată de Sindicatul PRO A.S. din Timișoara în Dosarul nr. 14.556/325/2010 al Judecătorei Timișoara.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere identitatea de obiect al excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarului nr. 4.158D/2010 la Dosarul nr. 4.159D/2010.

Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu măsura conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea Dosarului nr. 4.159D/2010 la Dosarul nr. 4.158D/2010, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 823 din 22 iunie 2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 29 septembrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 14.560/325/2010 și nr. 14.556/325/2010, **Judecătoria Timișoara a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar**, excepție ridicată de către Sindicatul PRO A.S. din Timișoara în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor la executare formulate împotriva unor titluri executorii privind drepturi salariale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) referitoare la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, ale art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii, ale art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 20 — *Tratatul internațional privind drepturile omului*, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ale art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată, ale art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai, ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, și ale art. 115 alin. (4) referitoare la delegarea legislativă. Autorul susține totodată încălcarea prin textele criticate a dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din primul Protocol adițional la Convenție.

Referitor la încălcarea prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție, autorul excepției de neconstituționalitate arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 a fost emisă cu încălcarea de către Guvern a principiului separației puterilor în stat, întrucât executarea hotărârilor judecătorești este de competența exclusivă a instanțelor de judecată investite cu soluționarea cauzelor.

Cu privire la încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, autorul susține că dispozițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 retroactivează în privința hotărârilor judecătorești devenite executorii înainte de data adoptării ordonanței și care nu au fost executate total sau parțial înaintea acestei date.

În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2), autorul susține că emiterea ordonanței de urgență ale cărei texte sunt criticate reprezintă un exces de putere al Guvernului, ce a creat o discriminare între salariații bugetari și salariații nebugetari.

Referitor la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 20, ale art. 44 alin. (1) și (2) și ale art. 53, autorul arată că drepturile salariale sunt bunuri necorporale în accepțiunea art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și că normele juridice criticate restrâng un drept fundamental, respectiv dreptul de proprietate, a cărui existență și substanță sunt afectate, restrângere ce nu este necesară, nu este proporțională cu situația care a determinat-o și se aplică în mod discriminatoriu, contravenind în acest fel și dispozițiilor art. 1 din primul Protocol anterior arătat.

Cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, autorul arată că textele

legale criticate împiedică punerea în executare a hotărârilor judecătorești, fază a procesului civil ce urmează a fi realizată într-un termen nerezonabil.

În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 47 alin. (1) din Constituție, autorul apreciază că adoptarea ordonanței de urgență în cauză nu reprezintă o măsură de dezvoltare economică sau de protecție socială și nu asigură cetățenilor un nivel de trai decent.

Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor art. 115 alin. (4) din Constituție, autorul arată că adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu a fost determinată de necesitatea unei situații extraordinare a cărei reglementare nu putea fi amânată.

Judecătoria Timișoara apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind parțial întemeiată, arătând că adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 a fost făcută cu încălcarea prevederilor constituționale ale art. 115 alin. (4), deoarece nu a existat o situație extraordinară care să justifice adoptarea acesteia, că restrângerea exercițiului dreptului de proprietate, respectiv a dreptului la remunerația muncii prestate, nu se justifică în raport cu prevederile art. 53 din Constituție și că textele ordonanței încalcă prevederile art. 20 și art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție în privința garantării creanțelor și a garantării și ocrotirii în mod egal a proprietății private.

Instanța susține, de asemenea, că prevederile legale criticate încalcă dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât creează statului un avantaj nejustificat și prelungește termenul executării de către acesta a obligațiilor bugetare.

Totodată, se arată că dispozițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 încalcă principiul neretroactivității legii, întrucât dispozițiile ordonanței se aplică unor hotărâri judecătorești devenite executorii înainte de data adoptării acesteia.

De asemenea, se susține că prevederile legale invocate au fost adoptate cu încălcarea principiului separației puterilor în stat, prevăzut la art. 1 alin. (4) din Constituție, printr-o imixiune a puterii executive în sfera atribuțiilor puterii legislative și a principiului supremației legilor, statuat la art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție.

Se mai apreciază că adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 a avut ca efect diminuarea nivelului de trai al salariaților bugetari în privința cărora plata remunerației muncii prestate a fost amânată pentru o perioadă nerezonabilă de timp, fiind încălcate în acest fel prevederile art. 47 alin. (1) din Constituție.

În privința încălcării prin normele juridice invocate a prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din primul Protocol adițional la Convenție, instanța apreciază excepțiile ca inadmisibile, motivând că acestea nu sunt prevederi constituționale.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 18 iunie 2009.

Textele art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, cu modificările și completările ulterioare, au următorul conținut:

— Art. 1: „(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2009, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:

a) în anul 2012 se plătește 34% din valoarea titlului executoriu;

b) în anul 2013 se plătește 33% din valoarea titlului executoriu;

c) în anul 2014 se plătește 33% din valoarea titlului executoriu.

(2) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(3) Sumele prevăzute la alin. (1) plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență se actualizează cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

(4) În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, prin sectorul bugetar se înțelege autoritățile și instituțiile publice a căror finanțare se asigură astfel:

a) integral din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

b) din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

c) integral din venituri proprii.”;

— Art. 2: „Prin ordin al ordonatorilor principali de credite va fi stabilită procedura de efectuare a plății titlurilor executorii, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 1.”

În opinia autorului excepției, textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) referitoare la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, ale art. 15 alin. (2) privind retroactivitatea legii, ale art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ale art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată, ale art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai, ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, și ale art. 115 alin. (4) referitoare la delegarea legislativă. Autorul susține totodată încălcarea prin textele criticate a dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din primul Protocol adițional la Convenție.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. Susținerea potrivit căreia Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 încalcă prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție este neîntemeiată. Curtea, prin Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, a reținut că situația de criză financiară mondială ar putea afecta, în lipsa unor măsuri adecvate, stabilitatea economică a țării și, implicit, securitatea națională. Aceasta este premisa de la care Curtea a analizat prin Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010, relevanța motivelor invocate de Guvern în adoptarea ordonanței de urgență criticate.

Primul motiv pentru justificarea situației extraordinare este cel ce vizează dificultățile întâmpinate cu privire la executarea

hotărârilor judecătorești având ca obiect drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar. Un atare motiv privit *ut singuli* nu justifică existența unei situații extraordinare, de aceea Curtea a procedat la analizarea și a următoarelor două motive invocate de Guvern, respectiv influența negativă pe care executarea titlurilor executorii le-ar avea asupra bugetului de stat și creșterea deficitului bugetar. Aceste ultime două motive sunt susținute de faptul că valoarea titlurilor executorii având ca obiect drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar este foarte mare din moment ce nu este vorba despre titluri executorii singulare sau care afectează un anume domeniu de activitate, ci despre o chestiune sistemică, la nivel statal. Nici aceste motive privite *ut singuli* nu justificau existența unei situații extraordinare, însă, privind toate cele trei motive în mod cumulativ și plecând de la premisa constatată de către Curte prin Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a ajuns la concluzia că în cauza de față există un grad mare de abatere de la obișnuit, și anume de la condițiile concrete în care executarea titlurilor executorii se face cu respectarea Codului de procedură civilă, respectiv a Ordonanței Guvernului nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 1 februarie 2002, după caz, astfel încât a considerat că există o situație extraordinară în sensul art. 115 alin. (4) din Constituție. Prin urmare, Curtea a constatat că există o stare de fapt obiectivă, cuantificabilă și independentă de voința Guvernului care pune în pericol un interes public, respectiv stabilitatea economică a statului român.

De asemenea, Curtea a arătat că ordonanța de urgență a fost adoptată în vederea atenuării efectelor unei stări de criză economică generalizată. O atare finalitate economică implica, în mod necesar și neechivoc, o reglementare juridică primară, rapidă, unitară și energică. În consecință, adoptarea măsurii criticate reclama, în mod indubitabil, urgență; or, reglementarea urgentă a situației rezultate în condițiile de criză economică nu putea fi făcută în mod rapid și rezonabil nici prin asumarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului asupra unui proiect de lege și nici prin adoptarea unui proiect de lege cu procedura de urgență. În aceste condiții, pentru conservarea stabilității economice a statului, singurul instrument rămas la îndemâna Guvernului a fost adoptarea unei ordonanțe de urgență.

Pentru aceste motive, Curtea a constatat că reglementarea criticată îndeplinește exigențele urgenței prevăzute în art. 115 alin. (4) din Constituție.

În consecință, Curtea a stabilit că în anumite situații extreme, precum în cea de față, implicațiile financiare legate de punerea în executare a hotărârilor judecătorești se pot constitui într-o situație extraordinară în sensul art. 115 alin. (4) din Constituție, în măsura în care asemenea măsuri sunt motivate, în mod fundamentat, de apărarea stabilității economice a statului român. O atare situație extraordinară, în mod evident, are un caracter temporar, regula în această materie fiind executarea hotărârilor judecătorești în conformitate cu dreptul comun în materie, respectiv Codul de procedură civilă sau Ordonanța Guvernului nr. 22/2002, după caz, chiar dacă debitor este statul. Altfel, Guvernul nu poate uza de reglementarea, în viitor, în mod nelimitat, a unor proceduri derogatorii de la dreptul comun atunci când statul este debitor; este sarcina statului să găsească soluții pentru executarea conformă a hotărârilor judecătorești, potrivit dreptului comun. În caz contrar, nu ar mai exista o situație extraordinară în sensul art. 115 alin. (4) din Constituție, ci, mai degrabă, s-ar pune în evidență elemente de oportunitate legislativă.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziei menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

II. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, Curtea constată că și acestea sunt neîntemeiate pentru motivele reținute în Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010, ce vor fi expuse mai jos:

1. Pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat nu poate fi reținută, întrucât Guvernul nu refuză aplicarea hotărârilor judecătorești, ci, din contră, le recunoaște și își ia angajamentul ferm de a le executa întocmai potrivit criteriilor rezonabile și obiective stabilite în actul normativ contestat. Prin urmare, Curtea constată că ordonanța de urgență nu este o măsură prin care se interzice nici măcar temporar executarea unei hotărâri judecătorești și, în consecință, nu reprezintă o imixtiune a puterii legislative în procesul de realizare a justiției.

2. Critica ce privește încălcarea art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea este neîntemeiată, întrucât textul criticat se aplică pentru viitor, neexistând în acest sens nicio urmă de îndoială.

3. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 din Constituție, nu se poate reține existența niciunei discriminări între debitori, în sensul că statul ca debitor și-ar aroga mai multe drepturi decât debitorii persoane de drept privat în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere (în acest sens, a se vedea hotărârile pronunțate în cauzele „*Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene*” împotriva Belgiei, 1968, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, 1979, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, 1984, paragrafele 35, 38, 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, 1985, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, 1996, paragraful 42, *Larkos împotriva Cipru* 1999, paragraful 29, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, 2004, paragraful 24). Totodată, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, statele beneficiază de o anumită marjă de apreciere în a decide dacă și în ce măsură diferențele dintre diversele situații similare justifică un tratament juridic diferit, iar scopul acestei marje variază în funcție de anumite circumstanțe, de domeniu și de context (în acest sens, a se vedea hotărârile pronunțate în cauzele „*Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene*” împotriva Belgiei, 1968, paragraful 10, *Gaygusuz împotriva Austriei*, 1996, paragraful 42, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, 2004, paragraful 24). Or, în cauza de față, astfel cum s-a arătat și mai sus, măsura contestată urmărește un scop legitim — asigurarea stabilității economice a țării — și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere — executarea eșalonată a hotărârilor judecătorești în cauză. Astfel, situația particulară ivită și motivată prin existența unei situații extraordinare este una care reclamă o diferență evidentă de tratament juridic.

4. Cu privire la invocarea de către autorul excepției a prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale — Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 17 aprilie 2009 —, „procesul civil parcurge două faze: judecata și executarea silită, aceasta din urmă intervenind în cazul hotărârilor susceptibile de a fi puse în executare cu ajutorul forței de constrângere a statului sau a altor titluri executorii, în măsura în care debitorul nu își execută de bunăvoie obligația”. Însă, așa cum s-a arătat și mai sus, actul

normativ criticat este o măsură de natură să întărească finalitatea procesului judiciar, în sensul că reprezintă un prim pas important al debitorului de a-și executa creanța. Faptul că acesta își execută creanța într-o perioadă de 3 ani nu reprezintă o durată excesivă a executării unei hotărâri judecătorești, datorită caracterului sistemic al problemelor apărute în legătură cu executarea titlurilor executorii ale personalului bugetar. De altfel, chiar și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, soluționând Cererea nr. 60.858/00 și pronunțând Decizia de admisibilitate din 17 septembrie 2002 în Cauza *Vasyl Petrovych Krapivnytskyi împotriva Ucrainei*, a apreciat că un termen de 2 ani și 7 luni de executare a unei hotărâri judecătorești nu este excesiv în condițiile concrete ale cauzei, respectiv lipsa vădită de fonduri a unității militare debitoare. Totodată, în Cauza *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 35, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că o autoritate statală nu ar putea să invoce lipsa de lichidități pentru a justifica refuzul de a executa o condamnare. Or, în cauza de față, Guvernul român nu numai că nu refuză executarea hotărârilor judecătorești, ci se obligă la plata eșalonată a sumelor prevăzute prin acestea. Executarea eșalonată a unor titluri executorii care au ca obiect drepturi bănești nu este interzis în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno icto* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica posibilă modalitate de executare pe care Guvernul o poate aplica.

Pentru aceste motive nu poate fi reținută nici critica vizând pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5. Cu privire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 44 din Constituție referitoare la dreptul de proprietate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că despăgubirea recunoscută printr-o decizie definitivă și executorie constituie un bun în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; neexecutarea plății într-un termen rezonabil constituie deci o atingere a dreptului reclamantului la respectarea bunurilor, ca și faptul că lipsa de lichidități nu poate justifica un asemenea comportament (*Ambruosi împotriva Italiei*, 2000, paragrafele 28—34, *Burdov împotriva Rusiei*, 2002, paragraful 41). Guvernul, prin adoptarea ordonanței de urgență criticate, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora. Măsura criticată este mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit în sensul Convenției, fiind deci o aplicare a art. 44 alin. (2) din Constituție, în condițiile unei crize financiare accentuate.

Prin urmare, nu se poate reține nici încălcarea dispozițiilor art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. Pentru argumentele expuse anterior, Curtea constată că nu poate fi reținută nici încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 20, 47 și 53.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziei menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, excepție ridicată de Sindicatul PRO A.S. din Timișoara în dosarele nr. 14.560/325/2010 și nr. 14.556/325/2010 ale Judecătorei Timișoara.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 iunie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 747

din 2 iunie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) teza a doua și art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și ale art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (1) și art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, precum și a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție ridicată de Victoria Doina Ștefănescu în Dosarul nr. 1.565/90/2010 al Tribunalului Vâlcea — Secția civilă, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 4.169D/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în dosarele nr. 4.246D/2010—4.249D/2010 având ca obiect excepția de

neconstituționalitate a prevederilor art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, respectiv a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, și de Victoria Doina Ștefănescu, Leandru Leontin Ștefănescu, Sulfina Ștefănescu, Elena Vețeleanu, Marilena Florina Vețeleanu, Elena Șerban, Cristina Moraru și Eugenia Tănase în dosarele nr. 1.564/90/2010, nr. 1.649/90/2010, nr. 2.177/90/2010 și nr. 2.769/90/2010 ale Tribunalului Vâlcea — Secția civilă.

La apelul nominal, în Dosarul nr. 4.248D/2010, se prezintă personal partea Eugenia Tănase, constatându-se lipsa celorlalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public și partea prezentă arată că sunt de acord cu conexarea cauzelor.

Curtea, având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 4.246D/2010—4.249D/2010 la Dosarul nr. 4.169D/2010, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul părții prezente, care solicită repunerea sa în drepturi și recuperarea acestora.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 221/2009, ca devenită inadmisibilă, iar în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din Legea nr. 221/2009, ca neîntemeiată, cu referire la jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 septembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 1.565/90/2010, **Tribunalul Vâlcea — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (1) și art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.**

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, a fost invocată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, iar cea a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente a fost ridicată de Victoria Doina Ștefănescu cu ocazia soluționării unei acțiuni prin care se solicită, în baza Legii nr. 221/2009, plata unor despăgubiri pentru daunele morale suferite ca urmare a unor condamnări cu caracter politic și măsuri administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

Prin încheierile din 4 octombrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 1.564/90/2010, nr. 1.649/90/2010, nr. 2.177/90/2010 și nr. 2.769/90/2010, **Tribunalul Vâlcea — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, și a prevederilor acestei ordonanțe.**

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 a fost invocată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, iar cea a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—

22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente a fost ridicată de Victoria Doina Ștefănescu, Leandru Leontin Ștefănescu, Sulfina Ștefănescu, Elena Vețeleanu, Marilena Florina Vețeleanu, Elena Șerban, Cristina Moraru și Eugenia Tănase cu ocazia soluționării unor acțiuni prin care se solicită, în baza Legii nr. 221/2009, plata unor despăgubiri pentru daunele morale suferite ca urmare a unor condamnări cu caracter politic și măsuri administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

În motivarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, autorul acesteia susține că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) care prevăd că „În România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, art. 138 alin. (5) potrivit cărora „Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”, art. 74 alin. (3) potrivit cărora Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată, art. 51 alin. (1) privind dreptul de petiționare și art. 52 alin. (3) referitor la răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Constituție, se arată că acestea consacră un principiu fundamental pentru asigurarea disciplinei financiare în cheltuirea banului public, în sensul că prin lege nu se pot stabili cheltuieli publice fără asigurarea sursei de finanțare. Invocă în acest sens deciziile Curții Constituționale nr. 36 din 2 aprilie 1996 și nr. 666 din 16 iulie 2007, precum și prevederile art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice. Totodată, arată că „prin comparație se poate lesne observa că prevederile art. 18 și următoarele ale Legii nr. 247/2005 (...) prevăd sursele de finanțare în mod expres respectând dispozițiile art. 138 ale Legii fundamentale”.

Referitor la încălcarea art. 74 alin. (3) din Constituție, se arată că Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege Parlamentului, conform art. 29—31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, iar potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, în România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie. Prin modul deficitar de redactare a acestor dispoziții legale, acestea fiind foarte sumare, cuprinzând doar câteva mențiuni generice cu privire la noțiunea de condamnare cu caracter politic, categoriile de persoane îndreptățite, fără însă a indica modalitatea și sursele de finanțare, nu corespund exigențelor de tehnică legislativă. Or, referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie (Cauza *Rotaru împotriva României*).

Dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 221/2009 încalcă art. 51 alin. (1) și art. 52 alin. (3) din Constituție, deoarece legiuitorul a extins în mod abuziv și nelegal exercitarea dreptului de a introduce acțiuni privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, „dând mandat oricărei persoane fizice sau juridice interesate, din oficiu, parchetului de pe lângă tribunalul în circumscripția căruia domiciliază persoana interesată”.

În motivarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, autorii acestei excepții consideră că dispozițiile criticate contravin dispozițiilor art. 15 alin. (2) referitoare la neretroactivitatea legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, „art. 75” prin care se stabilesc categoriile de legi, art. 108 referitoare la actele Guvernului și art. 124 alin. (1) și (3) privind înfăptuirea justiției.

În esență, se arată că prevederile „art. 75” din Constituție stabilesc o ierarhie a actelor normative și o limită determinată a conținutului reglementărilor, interzicând modificări sau

completări ale dispozițiilor unei legi printr-un act normativ de rang inferior. Or, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 modifică „două legi importante reparatorii care reglementează categorii de drepturi stabilite pentru cetățenii României, prin Legea nr. 221/2009 și Legea nr. 247/2005, (...) lipsindu-le practic de efecte juridice”.

În ceea ce privește art. I pct. 1, care impune judecătorului o limită până la care are dreptul să stabilească întinderea daunelor morale prevăzute de Legea nr. 221/2009, acesta este neconstituțional, deoarece judecătorul este „împiedicat să analizeze potrivit probelor și propriei conștiințe”, iar referitor la art. II, se susține că acesta încalcă atât art. 15 alin. (2), cât și art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece se aplică proceselor și cererilor pentru a căror soluționare nu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă, până la data intrării în vigoare a ordonanței respective, și creează o discriminare.

Tribunalul Vâlcea — Secția civilă opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, în ceea ce privește prevederile art. II prin care se face aplicarea dispozițiilor art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, fiind neîntemeiată față de celelalte dispoziții criticate.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, în Dosarul nr. 4.169D/2010, îl constituie prevederile art. 4 alin. (1) și art. 5 din Legea nr. 221/2009 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, iar în dosarele nr. 4.246D/2010, nr. 4.247D/2010 și nr. 4.249D/2010, cele ale art. 5 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, iar în Dosarul nr. 4.248D/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 care modifică Legea nr. 221/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 11 iunie 2009.

Din analiza considerentelor încheierilor de sesizare, precum și din motivările autorilor excepției de neconstituționalitate reiese că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 4 alin. (1) teza a doua, art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, precum și dispozițiile art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 1 iulie 2010.

Prevederile art. 4 alin. (1) teza a doua au următorul cuprins: „Cererea poate fi introdusă și după decesul persoanei, de orice persoană fizică sau juridică interesată ori, din oficiu, de parchetul de pe lângă tribunalul în circumscripția căruia domiciliază persoana interesată.”

Prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) aveau următorul cuprins:

— Art. 5 alin. (1) lit. a): „(1) Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței de judecată, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:

a) acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare. La stabilirea cuantumului despăgubirilor se va ține seama și de măsurile reparatorii deja acordate persoanelor în cauză în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare;”

Dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 au fost modificate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, dispozițiile modificatoare având următoarea redactare:

„Art. I. — Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 11 iunie 2009, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

«a) acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare în cuantum de până la:

1. 10.000 de euro pentru persoana care a suferit condamnarea cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic;

2. 5.000 de euro pentru soțul/soția și descendenții de gradul I;

3. 2.500 de euro pentru descendenții de gradul al II-lea;»”.

De asemenea, partea introductivă a alin. (1) al art. 5 a fost modificată și completată prin art. XIII pct. 2 din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010, având următorul cuprins:

— Art. 5 alin. (1): „(1) Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței prevăzute la art. 4 alin. (4), în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:”

Curtea constată că art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 modifică și completează dispozițiile de lege criticate prin introducerea a trei puncte ce stabilesc plafoane maxime ale cuantumului despăgubirilor, iar fraza a doua a art. 5 alin. (1) lit. a) din lege a fost preluată și completată prin art. I pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 referitor la introducerea unui nou alineat al art. 5, și anume alin. (1).

Potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.

Curtea observă că dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, astfel cum au fost modificate și completate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, cuprind două soluții legislative distincte, și anume: pe de-o parte, teza întâi privind acordarea unor despăgubiri (soluție legislativă

preluată și de dispozițiile modificatoare), iar pe de altă parte, teza a doua, adică pct. 1—3 ale lit. a), referitoare la plafonarea cuantumului acestor despăgubiri (soluție legislativă introdusă prin dispozițiile modificatoare).

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

1. Ulterior sesizării sale, prin Decizia nr. 1.354 din 20 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 761 din 15 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și a constatat că dispozițiile art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 — prin care se plafonează despăgubirile prevăzute de art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 — sunt neconstituționale.

Totodată, prin deciziile nr. 1.358 din 21 octombrie 2010 și nr. 1.360 din 21 octombrie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 761 din 15 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 sunt neconstituționale.

Or, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”.

Prin urmare, reținând că acest caz de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate a intervenit între momentul sesizării Curții Constituționale și momentul pronunțării instanței de contencios constituțional asupra excepției de neconstituționalitate, aceasta urmează să fie respinsă ca devenită inadmisibilă.

II. În ceea ce privește susținerea autorului excepției, potrivit căreia dispozițiile art. 4 alin. (1) aduc atingere art. 51 alin. (1) din Constituție privind dreptul de petiționare, Curtea reține că, pe de o parte, Constituția reglementează dreptul de petiționare, care este un drept cetățenesc, de care beneficiază cetățenii, în mod individual sau grupurile de cetățeni, indiferent că sunt constituite ad-hoc sau organizate în forme prevăzute de lege, iar, pe de altă parte, accesul liber la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție, în sensul că orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor

sale legitime, nicio lege neputând îngreuna exercitarea acestui drept.

Așadar, Curtea observă că dispozițiile constituționale ale art. 51 alin. (1) se referă la dreptul la petiționare, care este diferit de dreptul de a introduce acțiuni la instanțele judecătorești, iar sesizarea instanțelor judecătorești pentru valorificarea unui drept sau pentru realizarea unui interes, care se poate obține numai pe calea justiției, nu reprezintă un aspect al dreptului de petiționare, sens în care, de altfel, s-a pronunțat și Curtea, spre exemplu, prin deciziile nr. 175 din 15 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 17 mai 2004, și nr. 453 din 20 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 943 din 21 octombrie 2005.

Dreptul de petiționare se referă la cererile, reclamațiile, sesizările și propunerile în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup ce nu presupun calea justiției și la care autoritățile publice au obligația de a răspunde în termenele și în condițiile stabilite potrivit legii, în timp ce cererile de chemare în judecată se soluționează după reguli specifice activității de judecată. În consecință, textul legal criticat nu este contrar reglementărilor constituționale cu privire la dreptul de petiționare, din moment ce conținutul său normativ nu are nicio relevanță asupra acestora. Astfel că, în ceea ce privește critica referitoare la pretinsa încălcare a art. 51 alin. (3) din Constituție, excepția urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

III. În ceea ce privește critica privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 52 alin. (3) referitor la răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, autorul excepției nu motivează pretinsa încălcare a acestora, simpla enumerare a textelor constituționale nu satisface exigențele art. 10 alin. (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit cărora „*Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate*”. În acest sens este și jurisprudența constantă a Curții, cu titlu exemplificativ reținându-se Decizia nr. 147 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 10 mai 2011, Decizia nr. 627 din 29 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 23 iulie 2008, Decizia nr. 465 din 17 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, în dosarele nr. 1.565/90/2010, nr. 1.564/90/2010, nr. 1.649/90/2010, nr. 2.177/90/2010 și nr. 2.769/90/2010 ale Tribunalului Vâlcea — Secția civilă, precum și a dispozițiilor art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție ridicată de Victoria Doina Ștefănescu, Leandru Leontin Ștefănescu, Sulfina Ștefănescu, Elena Vețeleanu, Marilena Florina Vețeleanu, Elena Șerban, Cristina Moraru și Eugenia Tănase în aceleași dosare ale aceleiași instanțe.

II. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Vâlcea, în dosarele nr. 1.565/90/2010, nr. 1.564/90/2010, nr. 1.649/90/2010, nr. 2.177/90/2010 și nr. 2.769/90/2010 ale Tribunalului Vâlcea — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 iunie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 748

din 2 iunie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și ale art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad, precum și a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție ridicată de Gheorghe D. Mercea în Dosarul nr. 2.247/108/2010 al Tribunalului Arad — Secția civilă, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 4.290D/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 4.325D/2010 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 și a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, excepție ridicată de Constantin Velisarato în Dosarul nr. 16.952/3/2010 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în dosarele nr. 4.344D/2010 și nr. 4.345D/2010 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, excepție ridicată de Maria Gancea și Lorințz Angelica Diana, precum și a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad în dosarele nr. 1.263/108/2010 și nr. 1.883/108/2010 ale Tribunalului Arad — Secția civilă.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea cauzelor.

Curtea, având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 4.325D/2010, nr. 4.344D/2010 și nr. 4.345D/2010 la Dosarul nr. 4.290D/2010, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă, cu referire la jurisprudența Curții Constituționale, respectiv deciziile nr. 1.354 din 20 octombrie 2010 și nr. 1.358 din 21 octombrie 2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierea din 12 octombrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 2.247/108/2010, **Tribunalul Arad — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și a dispozițiilor art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.**

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 a fost ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad, iar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 a fost ridicată de Gheorghe D. Mercea în cadrul soluționării unor acțiuni prin care se solicită plata unor despăgubiri pentru daunele morale suferite ca urmare a unor condamnări cu caracter politic și măsuri administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

Prin Încheierea din 5 octombrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 16.952/3/2010, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție invocată de Constantin Velisarato cu ocazia soluționării unei acțiuni prin care**

se solicită plata unor despăgubiri pentru daunele morale suferite ca urmare a unor condamnări cu caracter politic și măsuri administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

Prin încheierile din 21 octombrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 1.263/108/2010 și nr. 1.883/108/2010, **Tribunalul Arad — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, precum și ale art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.**

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 a fost ridicată de Maria Gancea și Lorincz Angelica Diana, iar excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 a fost ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin următoarele:

1. Referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 138 alin. (5) potrivit cărora „*Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”, ale art. 111 alin. (1) privind informarea Parlamentului de către Guvern și celelalte organe ale administrației publice, ale art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană și ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi.

1. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 138 alin. (5) și ale art. 111 alin. (1), autorul excepției de neconstituționalitate susține că impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, „este deosebit de important, defavorabil, cu majorări ale cheltuielilor bugetare de stat, cu atât mai mult cu cât nu se cunoaște cuantumul despăgubirilor ce pot fi acordate persoanelor îndreptățite”. Invocă în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 36/1996, precum și prevederile art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice. Totodată, arată că proiectul legii în discuție a fost transmis Parlamentului spre adoptare de către Guvern, iar înregistrarea proiectului de lege la Senat, ca primă Cameră sesizată, a avut loc la data de 21 noiembrie 2007. Expunerea de motive nu a fost însoțită de fișa financiară a actului normativ, care să aibă în vedere dispozițiile art. 15 din Legea nr. 500/2002, singura analiză financiară fiind cea prevăzută la secțiunea a 4-a — *Impactul financiar asupra bugetului general consolidat*, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung, cerința constituțională nefiind respectată, iar legea fiind adoptată la 2 ani de la data analizei ce cuprindea modificările cheltuielilor bugetare în anii 2008, 2009, 2010 și 2011.

Dincolo de faptul că analiza financiară din expunerea de motive devenise caducă prin trecerea a 2 ani până la adoptare, această analiză nu satisface, în opinia autorului excepției de neconstituționalitate, exigențele constituționale și legale, întrucât are un caracter formal, fără acoperire reală, estimând că numărul de cereri nu va fi mai mare de 10.000, iar valoarea despăgubirilor ce ar putea fi acordate de către instanțele de judecată pentru prejudiciul material suferit nu va depăși 33.000 lei de persoană. Or, pe de o parte, după 6 luni de aplicare a legii, pe rolul instanțelor există peste 600 de cauze cu un asemenea obiect, putându-se estima că numărul va ajunge la 3.600 la sfârșitul perioadei de 3 ani, la nivelul unui singur județ, iar, pe de altă parte, instanțele judecătorești — în lipsa unor criterii legale de cuantificare a despăgubirilor — au obligat statul la plata de despăgubiri de zeci de ori mai mari, în valoare de 600.000 euro.

2. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 148 alin. (2) din Constituție, autorul excepției de neconstituționalitate arată că art. 104 din Tratatul de la Maastricht, instituind Uniunea Europeană (tratat care a devenit parte a dreptului intern „prin Legea nr. 154/2005”), reglementează o anumită disciplină bugetară, impunând statelor membre o obligație generală, aceea de a evita deficitele publice excesive. Raportul dintre datoria publică și produsul intern brut (PIB) nu trebuie să depășească „valorile de referință” stabilite prin Protocol (anexă la Tratat), respectiv 3%

pentru raportul dintre deficitul public prevăzut sau real și PIB. Or, având în vedere că prin Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 11/2010 deficitul bugetar s-a stabilit la 35.024,1 milioane lei și că estimarea minimală este de peste 150.000 de cereri de chemare în judecată (3.600 x 42 județe) în cei 3 ani de aplicare și presupunând că fiecare beneficiar va primi în medie 30.000 euro, efortul bugetar va fi de 1,5 miliarde euro anual, respectiv 6 miliarde lei (aproximativ 1% din PIB). Acoperirea acestor sume nu se va putea face nici prin alocare de sume suplimentare de la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, nici prin rectificări bugetare.

3. Privitor la încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, autorul excepției de neconstituționalitate arată că prin prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 nu se realizează un tratament juridic unitar pentru persoanele care au suferit condamnări cu caracter politic sau măsuri administrative asimilate acestora, întrucât se produce o inechitate socială a reparației acordate cu titlu de prejudiciu moral în cadrul aceleiași categorii de beneficiari, în egală măsură având impact moral incontestabil „*privarea de libertate în locuri de detenție sau pentru efectuarea de cercetări; internarea în spitale de psihiatrie; stabilirea de domiciliu obligatoriu; strămutarea într-o altă localitate; deportarea în străinătate, după 23 august 1944, pentru motive politice; exmatricularea din școli, licee și facultăți; încetarea contractului de muncă sau retrogradarea, dispuse din motive politice*”. Există o categorie de persoane care au fost persecutate de regimul politic și nu au beneficiat până la apariția Legii nr. 221/2009 de o minimă reparație morală, însă prin dispozițiile legale contestate se creează situația unei discriminări între cei condamnați politic și cei supuși unor măsuri administrative cu caracter politic, de vreme ce legiuitorul nu face distincția între situația în care s-a aflat o persoană supusă unui regim de detenție și situația în care s-a aflat o persoană asupra căreia s-a luat o măsură administrativă. Totodată, se creează discriminări între persoanele care au obținut o minimă reparație înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 221/2009 și cele care obțin aceste despăgubiri după acest moment.

Răspunderea statului trebuie să se facă în acord cu principiul proporționalității, iar posibilitatea compensării prejudiciului moral cu o sumă de bani stabilită cu titlu de daune morale are drept scop nu atât a repune victima într-o situație similară cu cea avută anterior, cât a-i procura satisfacția de ordin moral, susceptibilă mai mult de o recunoaștere a însăși măsurii luate asupra sa, ca fiind abuzivă, principiu urmărit de legiuitorul român atât prin Decretul-lege nr. 118/1990 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, cât și prin Legea nr. 221/2009.

În final arată că, referitor la daunele morale în general, sub aspectul cuantumului, statuând în echitate, astfel cum prevede art. 41 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a adoptat o poziție moderată prin acordarea unor sume rezonabile, cu titlu de reparație morală, invocând, cu titlu de exemplu, „*Cauza Țarălungă, Cauza Temeșan sau Cauza Oancea*”.

II. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, se susține, în esență, că prin art. I pct. 1 se plafonează daunele morale care pot fi acordate celor care au suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, stabilite prin Legea nr. 221/2009, fără a fi stabilit vreun criteriu în acest sens. Se mai susține că este neconstituțională modificarea adusă art. 5 din Legea nr. 221/2009, prin care s-a stabilit un plafon maxim, deoarece se afectează astfel independența justiției, atât timp cât sunt impuse instanțelor de judecată limite pentru acordarea unor despăgubiri morale pentru prejudiciul moral suferit.

De asemenea, prin art. II din aceeași ordonanță se instituie o discriminare între aceleași subiecte de drept, constând în aceea că persoane care au fost deportate pe aceeași perioadă de timp, în aceleași condiții grele, unele putând fi chiar membri ai acelorași familii, pot beneficia de despăgubiri morale în cuantum diferit, dar nu stabilit de judecător, ci printr-un act normativ emis de puterea executivă, având ca unic criteriu momentul în care s-au adresat instanțelor judecătorești și după stadiul soluționării cauzelor lor, deși

cererile au fost depuse în termenul legal prevăzut de actul normativ. Acestea sunt contrare și principiului neretroactivității, deoarece se aplică și situațiilor în care există, la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, o hotărâre pronunțată în primă instanță.

Tribunalul Arad — Secția civilă opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Tribunalului București — Secția a V-a civilă nu se pronunță asupra temeiniciei excepției de neconstituționalitate invocate.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl constituie, în Dosarul nr. 4.290D/2010, prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 11 iunie 2009, și cele ale art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 1 iulie 2010, în Dosarul nr. 4.325D/2010 îl constituie prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, iar în dosarele nr. 4.344D/2005 și nr. 4.345D/2010 îl constituie prevederile art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 și ale art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009.

De asemenea, din examinarea motivelor de neconstituționalitate invocate Curtea observă că, de fapt, în ceea ce privește critica de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2010, autorii vizează numai art. I pct. 1 și art. II din acest act normativ.

Așadar, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și cele ale art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.

Dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 au fost modificate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 1 iulie 2010, dispozițiile modificatoare având următoarea redactare:

„Art. I. — *Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 11 iunie 2009, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. *La articolul 5 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:*

«a) *acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare în cuantum de până la:*

1. *10.000 de euro pentru persoana care a suferit condamnarea cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic;*

2. *5.000 de euro pentru soțul/soția și descendenții de gradul I;*

3. *2.500 de euro pentru descendenții de gradul al II-lea; [...].»*

Curtea constată că art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 modifică și completează dispozițiile de lege criticate prin introducerea a 3 puncte ce stabilesc plafoane maxime ale cuantumului despăgubirilor, iar fraza a doua a art. 5 alin. (1) lit. a) din lege a fost preluată și completată prin art. I pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 referitor la introducerea unui nou alineat al art. 5, și anume alin. (1).

Potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.

Curtea observă că dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, astfel cum au fost modificate și completate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010, cuprind două soluții legislative distincte, și anume: pe de o parte, teza întâi privind acordarea unor despăgubiri (soluție legislativă preluată și de dispozițiile modificatoare), iar, pe de altă parte, teza a doua, adică pct. 1—3 ale lit. a), referitoare la plafonarea cuantumului acestor despăgubiri (soluție legislativă introdusă prin dispozițiile modificatoare).

Întrucât în cauza de față autorul excepției de neconstituționalitate, statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, critică soluția legislativă de acordare a despăgubirilor [soluție cuprinsă și de dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, în forma anterioară modificării], Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate ridicate de către acesta îl constituie, așadar, numai dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, modificate prin art. XIII din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010, dispoziții care au următorul cuprins:

„(1) *Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acesteia persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței prevăzute la art. 4 alin. (4), în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:*

a) *acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare în cuantum de până la:*

[...].»

Art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 are următorul cuprins: „*Dispozițiile Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, astfel cum au fost modificate și completate prin prezenta ordonanță de urgență, se aplică proceselor și cererilor pentru a căror soluționare nu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.*»

Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad, în calitate de autor al excepției de neconstituționalitate, consideră că textul de lege criticat încalcă

prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, ale art. 111 alin. (1) privind informarea Parlamentului de către Guvern și celelalte organe ale administrației publice, ale art. 138 alin. (5) potrivit cărora „*Nicio cheltuielă bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*” și ale art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană, iar autorii excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 apreciază că acestea aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) care consacră obligativitatea respectării Constituției și a legilor, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 alin. (1) potrivit căruia cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 44 alin. (6) care prevede că despăgubirile se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție, art. 52 alin. (1) și (3) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 108 alin. (3) referitoare la emiterea ordonanțelor în temeiul unei legi de abilitare, art. 115 alin. (1), (4) și (6) referitor la delegarea legislativă, art. 124 alin. (2) și (3) privind înfăptuirea justiției și art. 148 alin. (2) referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și unor acte interne și internaționale.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice Arad, în dosarele nr. 2.247/108/2010, nr. 1.263/108/2010 și nr. 1.883/108/2010 ale Tribunalului Arad — Secția civilă, și a dispozițiilor art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție ridicată de Gheorghe D. Mercea, Maria Gancea și, respectiv, Lorincz Angelica Diana în aceleași dosare ale aceleiași instanțe, precum și de Constantin Velisarato în Dosarul nr. 16.952/3/2010 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 iunie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochînțu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

